

Geuronderzoek Recreatieve poort, helofytenenfilter en recreatiepark

Geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij

Definitief

Bako Projecten, Lantinga en Overwater en Waterschap de Dommel

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 13 oktober 2009

Verantwoording

Titel : Geuronderzoek Recreatieve poort, helofytenenfilter en recreatiepark

Subtitel : Geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij

Projectnummer : 263503

Referentienummer : 263503.ehv.211.R002.el

Revisie :

Datum : 13 oktober 2009

Auteur(s) : F. Savelkouls msc, drs. M. Kegler

E-mail adres : martijn.kegler@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. A. van Ewijk

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : M.M. van den Hurk

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
zuid@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Wettelijk kader	6
2.1	Wet geurhinder en veehouderij.....	6
2.1.1	Wettelijke context.....	6
2.1.2	Bestemmingsplan wijzigen (GRO).....	6
2.1.3	Normstelling	6
2.2	Normstelling gemeente Someren	7
2.3	Normstelling plangebied recreatieve poort, helofytenfilter en recreatiepark	8
3	Uitgangspunten	9
3.1	V-stacks gebied	9
3.2	Uitgangspunten berekeningen	9
4	Resultaten	10
4.1	Inleiding.....	10
4.2	Voorgrondconcentratie plangebied	10
4.3	Situatie Provincialeweg 9, 17 en 25.....	12
4.4	Achtergrondconcentratie	12
5	Conclusie en aanbevelingen.....	13

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bijlage 2: Emissies van relevante veehouderijen in de omgeving van het plangebied

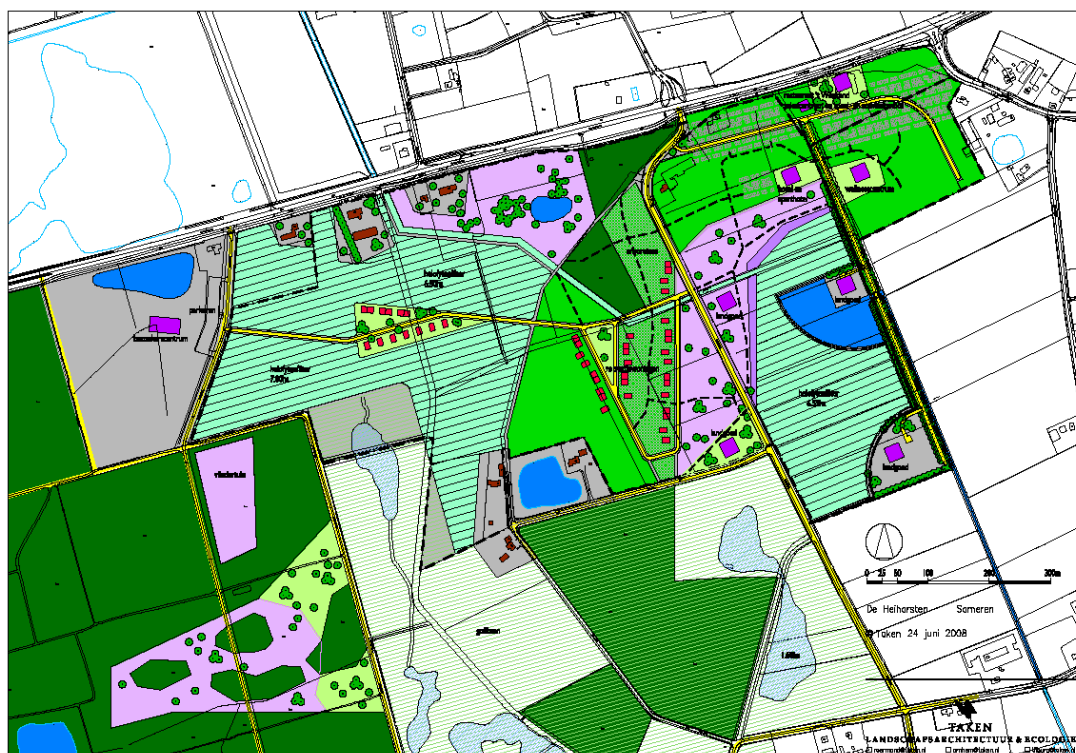
1 Inleiding

Bako Projecten B.V., Waterschap De Dommel en Lantinga/ Overwater zijn voornemens om in de gemeente Someren een recreatieve poort, helofytenfilters en een recreatiepark, te realiseren, zie figuur 1.1. Voor deze recreatieve poort, helofytenfilters en een recreatiepark worden nieuwe bestemmingsplannen opgesteld. Voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro) een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (G.R.O.) benodigd. In het kader van de planologische procedure is het van belang om inzicht te verkrijgen in de geurbelastingen van veehouderijen in de omgeving op het plangebied.

In een geuronderzoek (zie ook bijlage 2) wordt bepaald of er relevante veehouderijen in de omgeving zijn waarbij de individuele geurcirkel (voorgrondbelasting) over het plangebied ligt.

In dit rapport wordt voor de individuele geurcirkels exact nagegaan wat de invloed van deze relevante veehouderijen op het plangebied is. Dit volgens de methode van de zogenaamde omgekeerde werking. De invloed van de omgeving op het plan is getoetst aan het Wet Geurhinder en veehouderij (2007). In deze rapportage staan de resultaten van de berekeningen van de voorgrondbelasting geur (individuele geurcirkels) op het plangebied recreatieve zone. Ook de achtergrondbelasting is bekeken. Op basis van deze resultaten wordt duidelijk of er ten aanzien van de voorgrondbelasting geur een knelpunt ontstaat en of het initiatief verder in procedure gebracht kan worden. Tevens is in dit rapport aanvullende informatie opgenomen over de werkingssfeer van de wetgeving rond geurhinder en veehouderij.

Figuur 1.1 **Ontwerp recreatieve poort, helofytenfilters en recreatiepark te Someren**

2 Wettelijk kader

2.1 Wet geurhinder en veehouderij

2.1.1 Wettelijke context

De veehouderij speelt bij de planologische ontwikkelingen, zoals onderhavige ontwikkeling, in en nabij het buitengebied in Nederland wat betreft het aspect geur meestal een rol. Voor de veehouderij is het beleid ten aanzien van het aspect geur vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) die op 1 januari 2007 in werking is getreden [1]. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen die van toepassing was voor landbouwontwikkeling, verweving- en extensiveringgebieden met het primaat natuur en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing waren voor de rest van Nederland: de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996, de Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en het Cumulatierapport. Met de Wgv geldt nu één toetsingskader voor heel Nederland.

2.1.2 Bestemmingsplan wijzigen (GRO)

Bij besluitvorming over (wijziging van) een bestemmingsplan moet worden bepaald of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en of het plan niet in strijd is met het recht. Voor een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad; de rechtspositie van de betrokkenen moet worden gehandhaafd. Dat is tevens van belang voor eventuele planschade in het kader van de Wro.

Volgens bestaande jurisprudentie geldt dat bouwen binnen stank- en geurcirkels niet toelaatbaar is. Bij de oude stankregelgeving in het kader van de veehouderij moesten geplande geurgevoelige objecten daarom de minimumafstanden tot veehouderijen in acht houden. Als deze lijn wordt doorgetrokken naar de Wgv, is het niet toelaatbaar om geurgevoelige objecten te bouwen binnen de geurcontouren van de geldende norm. Andersom geldt dat indien de geurgevoelige objecten in het plangebied buiten de contouren van de geldende geurnorm zijn geprojecteerd er, gelet op voorgaande in principe sprake is van een goed woon- en verblijfklimaat.

In het belang van een zorgvuldige besluitvorming dient ook de verwachte geurhinder in het plangebied in relatie tot de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mee te wegen. De geurhinder in een gebied wordt behalve door de geurbelasting per bedrijf, de zogenaamde voorgrondbelasting, ook bepaald door de totale geurbelasting. De gemeenteraad kan in een gebiedsvisie afwegen welk hinderniveau acceptabel is, en deze normstelling vaststellen in een gemeentelijke verordening, zie ook onder normstelling.

Als binnen de contour van de norm (voorgrondbelasting) al geurgevoelige objecten liggen, wordt een bedrijf niet in alle gevallen in zijn belangen geschaad door nieuwbouw binnen de contour. Als het bedrijf niet in zijn belangen wordt geschaad en tevens een goed woon- en verblijfklimaat kan worden gegarandeerd, is het toelaatbaar om binnen de contour van de geldende norm geurgevoelige objecten te bouwen.

2.1.3 Normstelling

De Wet geurhinder en veehouderij bevat (afstands)normen (uitgedrukt in odour units respectievelijk meters) die in acht moeten worden genomen. In Tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de normen die gelden per geurgevoelig object conform artikel 3, eerste lid van de Wgv, die gelden voor de geurgevoelige objecten categorie d. en e..

Tabel 2.1 Normen geurbelasting conform artikel 3, eerste lid van de Wgv

Het geurgevoelige object is gelegen in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting
Concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3,0 OU _e /m ³
Concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14,0 OU _e /m ³
Niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2,0 OU _e /m ³
Niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8,0 OU _e /m ³

De normen zijn afgestemd op een 'gemiddeld gebied' waarin veehouderijen en geurgevoelige objecten op een redelijke afstand van elkaar zijn gelegen. Afhankelijk van het karakter van het gebied en de gewenste ruimtelijke inrichting, kan er een andere waarde of andere afstand worden vastgesteld dan de waarden, respectievelijk de afstanden die in de artikelen 3 en 4 Wgv zijn

opgenomen. Daartoe voorziet de wet in een bevoegdheid van de gemeenteraad om bij een gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand vast te stellen. De raad dient daarbij binnen een door de wet gestelde bandbreedte te blijven (zie artikel 6 Wgv). Bij het bepalen van de andere waarde of afstand moet de gemeenteraad onder meer de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied en de afwijkende relatie tussen totale geurbelasting en geurhinder betrekken (zie artikel 8 lid 2 Wgv).

Aan de verordening met een andere waarde of andere afstand dient een gemeentelijke visie op de ontwikkeling van het buitengebied ten grondslag te liggen. De visie bevat de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, in ieder geval ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. De gemeentelijke visie kan worden vastgelegd in een bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie of een ander document waarop inspraak mogelijk is. De gemeentelijke visie en de verordening kunnen gelijktijdig worden opgesteld, waarbij totstandkoming van de verordening enige tijd na de visie niet bezwaarlijk is.

2.2 Normstelling gemeente Someren

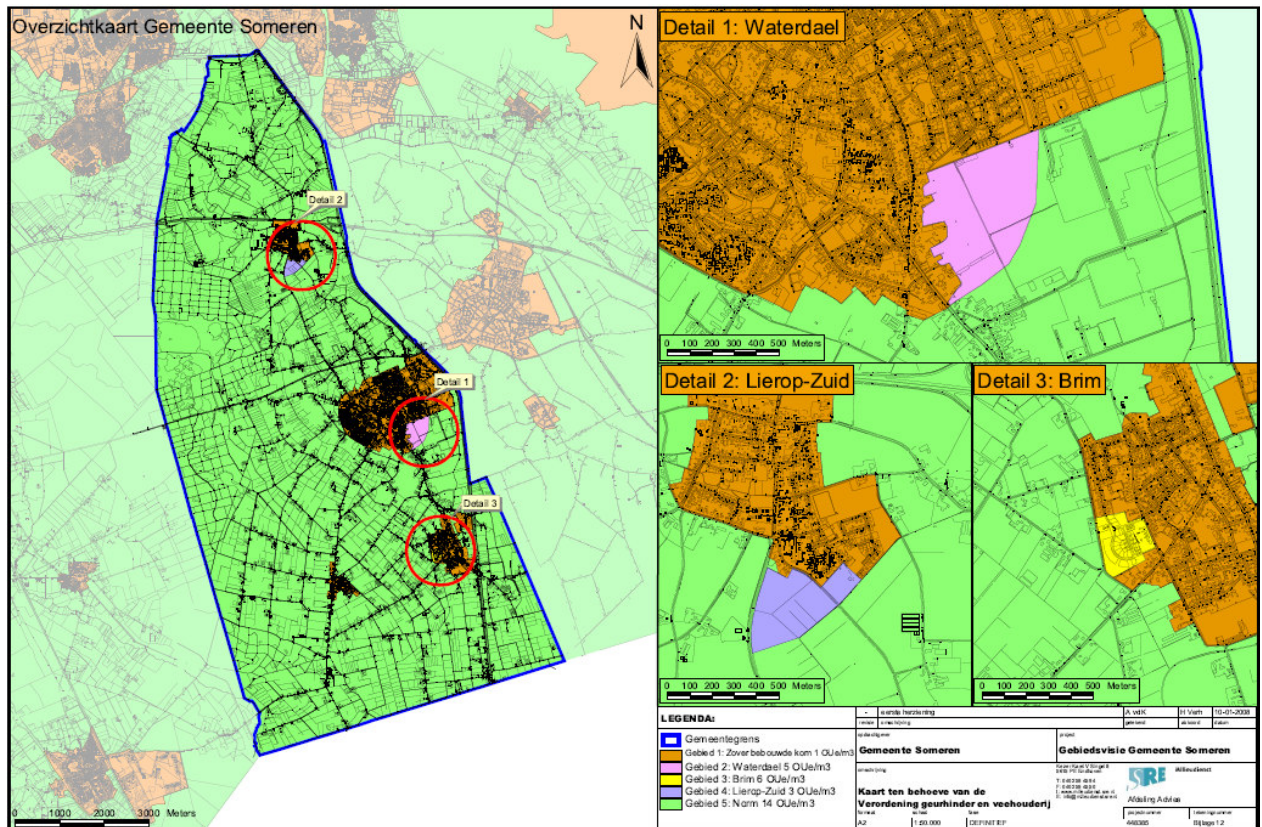
De gemeente Someren heeft een verordening wet geurhinder en veehouderij vastgesteld. In de verordening heeft de gemeente een individuele norm van 1,0 OU_e/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom vastgesteld. Voor het buitengebied is de gemeente niet afgeweken van de wettelijke norm van 14 OU_e/m³ op geurgevoelige objecten voor het buitengebied.

Voor een aantal deelgebieden van de gemeente Someren gelden afwijkende geurnormen. Artikel 2 (geurverordening gemeente Someren) stelt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in de gemeente Someren vast op:

1. Bebouwde kom	1,0 OU _e /m ³
2. Waterdael III	5,0 OU _e /m ³
3. Brim	6,0 OU _e /m ³
4. Lierop- Zuid	3,0 OU _e /m ³
5. Buitengebied	14,0 OU _e /m ³

Op kaart 2.1 is deze gebiedsindeling weergegeven.

Kaart 2.1 gebiedsindeling geurverordening gemeente Someren

Bron: <http://ris.someren.nl> (geraadpleegd dd 15/07/2009)

2.3 Normstelling plangebied recreatieve poort, helofytenfilter en recreatiepark

Met betrekking tot de normstelling van onderhavige planontwikkeling kan het volgende worden gesteld:

- De geplande ontwikkeling betreft de ontwikkeling van een recreatieve zone (recreatiepark, recreatieve poort en helofytenfilters). De Wet geur en veehouderij is van toepassing op geurgevoelige objecten zoals horecavoorzieningen in de recreatieve zone. Een geurgevoelig object is in principe een permanente verblijfplaats zoals een woning, waarbij het op basis van de huidige wetgeving niet eenduidig is of andere verblijfplaatsen van mensen tevens een geurgevoelig object zijn.
- De planontwikkeling is gelegen in een concentratiegebied, zoals opgenomen in bijlage I behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet.
- Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom. Immers binnen het plangebied wordt geen structuur van geconcentreerde geurgevoelige objecten (woonwijk) gerealiseerd.
- Het plangebied ligt buiten de agrarische concentratiegebieden (LOG's).
- De gemeente heeft met betrekking tot de omgeving waarbinnen het plangebied ligt een verordening vastgesteld op grond van de Wet geurhinder en veehouderij. Op basis van het voorgaande is de van toepassing zijnde normstelling geurbelasting en de minimumafstanden voor de planontwikkeling ten aanzien van veehouderijen vastgesteld. Het plangebied is onderdeel van gebied 5 in de gemeentelijke geurverordening (zie kaart 2.1). Voor gebied 5 is een norm van 14 odeur (voorgroondbelasting vastgesteld). Deze norm vormt tevens de basis voor het bepalen van het gewenste woon- en leefklimaat (de achtergrondbelasting).

3 Uitgangspunten

3.1 V-stacks gebied

Het toetsen met V-Stacks gebied is van toepassing bij het berekenen van geurbelasting op een te ontwikkelen plangebied. De berekeningen op basis van de “omgekeerde werking” van de te verwachten geuremissie voor het beoordelen van ruimtelijke plannen zijn uitgevoerd met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied versie januari 2007. De berekeningen met het model V-Stacks gebied zijn geschikt om een goed beeld te verkrijgen van de geurcontouren en het bestaan van eventuele knelpunten.

Berekeningen worden uitgevoerd aan de hand van gegevens in de vorm van bron-emissiepunten (X, Y coördinaten), bronsterktes (OU_e/s) en de geurnorm (OU_e/m^3). Het model houdt rekening met de meteorologische gegevens van een heel jaar en met de ruwheid van de omgeving. Het invoeren van de gegevens in het rekenmodel geeft als resultaat een aantal geurcontouren (OU_e/m^3). De resultaten worden ingevoerd in een kaart die de geurcontouren van één of meerdere veehouderijen in relatie tot een plangebied weergeeft. Op de kaart worden afhankelijk van de gestelde norm (paragraaf 2.1.3) de geurcontouren gepresenteerd. De resultaten weergegeven als geurcontouren geven inzicht in eventuele knelpunten met de huidige vergunde situatie van veehouderijen in de omgeving van het plangebied.

3.2 Uitgangspunten berekeningen

De berekeningen zijn gebaseerd op uitgangspunten zoals omschreven in Regeling geurhinder en veehouderij en Wijziging Regeling geurhinder en veehouderij. In de Regeling en Wijziging Regeling staan uitgangspunten met betrekking tot geuremissiefactoren, het bepalen van geurbelasting, het bepalen van afstanden en het bepalen van normen.

De uitgangspunten van dit onderzoek zijn deels weergegeven in paragraaf 2.1.4 (normstelling plangebied) en komen verder ook in deze paragraaf aan bod. De gegevens inzake de relevante veehouderijen zijn verstrekt door de gemeente Someren.

Bij het berekenen van voorgrondbelasting geur zijn de volgende uitgangspunten aangenomen:

- De emissie van geur en/of de aan te houden afstand per veehouderij voor de huidige situatie zijn bepaald op basis van de dieren aantallen uit de vigerende vergunningen, zie bijlage 1 voor deze uitgangspunten.
- De emissie van geur en/of de aan te houden afstand per veehouderij met betrekking tot uitbreidingsmogelijkheden zijn bepaald op basis van de typen vigerende vergunningen. Op dit moment zijn er geen vergunningen in procedure.
- Voor de emissiepunten is uitgegaan van het centrale punt op het kadastrale perceel waarbinnen de veehouderij is gelegen, zoals dat in de door de gemeente Someren aangeleverde tabel is aangegeven.

4 Resultaten

4.1 Inleiding

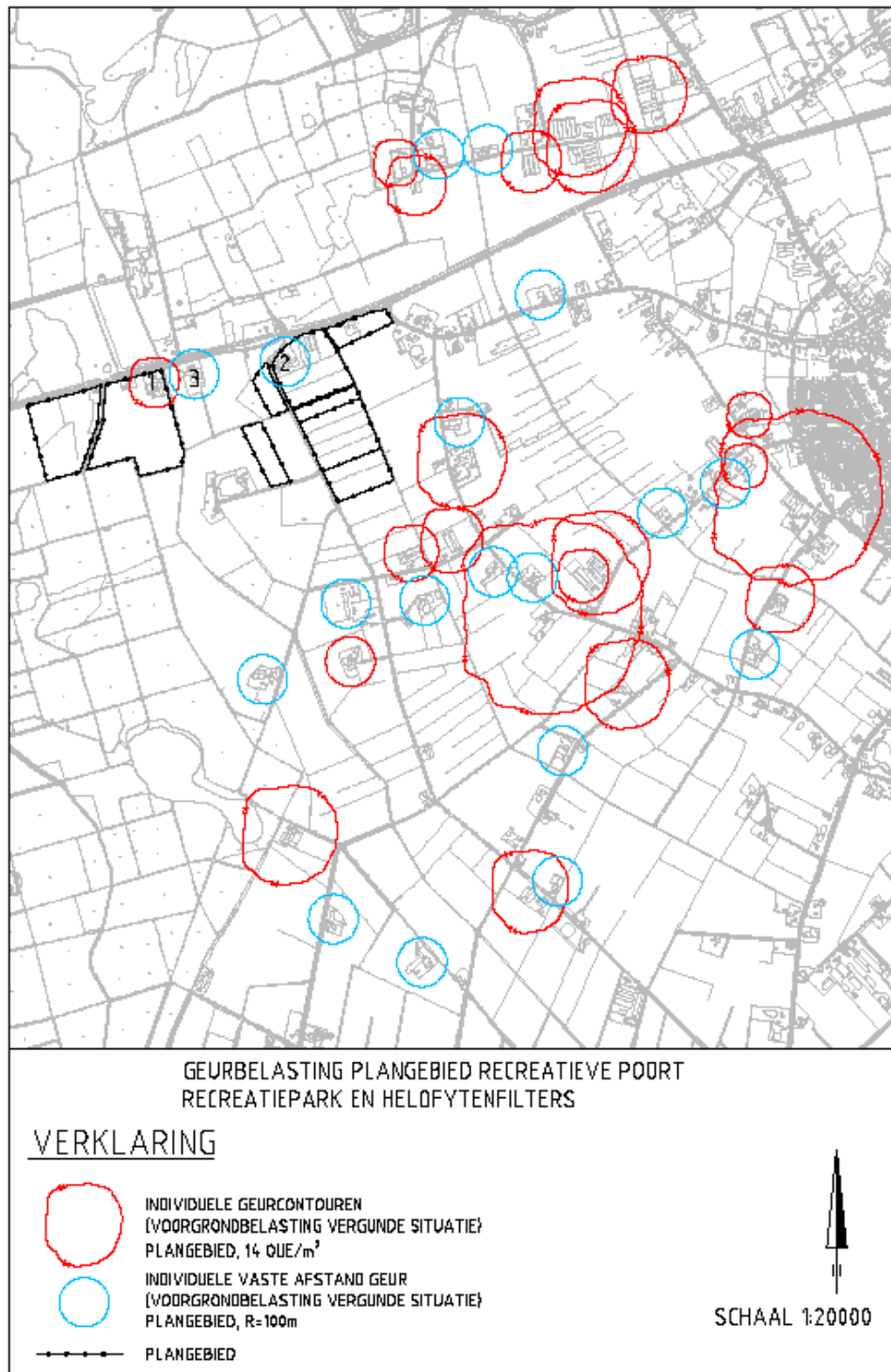
Om te bepalen of de ontwikkeling van het plangebied op het gebied van geur aanvaardbaar is, is de voorgrondbelasting van omliggende veehouderijen berekend en bepaald of er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat (achtergrondbelasting) in het plangebied.

4.2 Voorgrondconcentratie plangebied

Om de geurbelasting van nabijgelegen veehouderijen op het plangebied te bepalen, is door middel van het programma V-Stacks gebied een geurscan uitgevoerd. Hiermee wordt de zogenaamde voorgrondbelasting bepaald.

Op basis van de gegevens uit de milieuvergunning (aangeleverd door gemeente Someren) is de geurcontour berekend. Het emissiepunt is hierbij geplaatst op het centrale punt op het kadastrale perceel. De gebruikte invoergegevens zijn opgenomen in Bijlage 1 van dit onderzoek. Het resultaat van de berekening van de individuele geurcirkels (voorgrondbelasting) is gebaseerd op de geurnormering van 14,0 Odour eenheden behorende bij concentratiegebied buiten de bebouwde kom (conform artikel 3, 1e lid van de Wgv). Het resultaat is grafisch weergegeven op een topografische ondergrond in figuur 4.1.

Figuur 4.1 **Individuele geurcirkels (voorgrondbelasting vergunde situatie) plangebied.**

Uit de resultaten van het geuronderzoek blijkt dat de geurcontour van één veehouderij over het plangebied is gelegen. Het gaat om een bedrijf met afstandsdiere (locatie 1 op kaart 4.2). De geurcontouren van een tweetal bedrijven met vaste geuraafstanden (locatie 2 en 3 op kaart) grenzen aan het plangebied. Dit betekent dat binnen de drie contouren geen geurgevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd conform het huidige ontwerp van de recreatieve zone.

Figuur 4.2 Kritische veehouderijen voor ontwikkeling plangebied (Bron: gemeente Someren).

Dossier	Straat	Plaats	Coördinaat- X	Coördinaat- Y	Bedrijfstype	NH3 emissie nw.	Geurhinder(Ou/s)	Fijnstofem.(g/bierpul/jr)
5711RA9	Provincialeweg 9	SOMEREN	174584	377422	Melkrundvee	5883,71	51895,8	931546,5
5711RA17	Provincialeweg 17	SOMEREN	174205	377385	Melkrundvee	1337,8	0	43932,46
5711RA25	Provincialeweg 25	SOMEREN	174056	377337	Zeugen	1888,1	17163,1	262878,6

4.3 Situatie Provincialeweg 9, 17 en 25

Op basis van de milieuvergunning voor het bedrijf aan de Provincialeweg 25 in Someren (locatie 1 op kaart 4.2) is de geurcontour bepaald ten aanzien van afstandsdiere. De geurcontour van dit bedrijf overlapt deels met het plangebied. In het huidige ontwerp zijn op deze locatie helofytenfilters gepland. Aangezien helofytenfilters niet als geurgevoelige objecten worden beschouwd, is er bij handhaving van het huidige ontwerp geen belemmering ten aanzien van geur voor de ontwikkeling van het plangebied.

Voor bedrijven met vaste afstanden, zoals de bedrijven aan de Provincialeweg 9 (locatie 2 op kaart 4.2) en Provincialeweg 17 (locatie 3 op kaart 4.2), geldt buiten de bebouwde kom een vaste geuraafstand van 100 meter.

De geurcontour van het bedrijf aan de Provincialeweg 9 valt vrijwel volledig binnen het plangebied. De veehouder heeft aangegeven zijn bedrijfsvoering in de nabije toekomst te staken. De geurcontour zal daarmee verdwijnen en geen belemmering meer vormen voor het plangebied. Om de recreatieve zone te kunnen realiseren dient gegarandeerd te worden dat de bedrijfsvoering gestaakt wordt en de geurbelasting van dit bedrijf op het plangebied verdwijnt.

De geurcontour van het bedrijf aan de Provincialeweg 17 grenst aan het plangebied. Dit bedrijf kan als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling in de toekomst niet meer uitbreiden en zit 'op slot'.

4.4 Achtergrondconcentratie

Op basis van de Wet geurhinder en veehouderij dient tevens beoordeeld te worden of het leefklimaat voor nieuwe geurgevoelige objecten aan de normen voldoet. Binnen het plangebied van de recreatieve zone worden geurgevoelige objecten in de vorm van een bezoekerscentrum en een restaurant gerealiseerd.

De gemeente Someren heeft onlangs een gebiedsvisie en gemeentelijke verordening Wet geurhinder en veehouderij [2,3] vastgesteld. Uit deze gebiedsvisie blijkt dat de achtergrondbelasting voor binnen het plangebied in de toekomstige situatie onder de 20 OUE/m³ blijft. Middels de gemeentelijke verordening garandeert deze norm van 20 OUE/m³ een goed woon- en leefklimaat buiten de bebouwde kom. In de gebiedsvisie is nog geen rekening gehouden met het eventueel wegvallen van bedrijven binnen en in de omgeving van het plangebied. Doordat in het plangebied en in de omgeving van het plangebied enkele bedrijven stoppen of verplaatsen, zal het leefklimaat beter worden dan in de gebiedsvisie is aangegeven.

Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het plangebied voldoet aan de normen met betrekking tot woon- en leefklimaat, mits aan de individuele geurcirkels wordt voldaan.

5 Conclusie en aanbevelingen

In opdracht van Bako Projecten, Waterschap De Dommel en Lantinga/ Overwater heeft Grontmij een geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij uitgevoerd in het kader van de beoogde ontwikkeling van een recreatieve poort, helofytenfilters en een recreatiepark te Someren. Uit dit onderzoek is gebleken dat de geurcontouren van een aantal veehouderijen overlappen met het plangebied. Dit betekent voor het plangebied dat binnen de overlap geen geurgevoelige objecten kunnen worden ontwikkeld of dat gegarandeerd moet worden dat de bedrijfsvoering gestaakt wordt en de geurbelasting op het plangebied verdwijnt.

Bij een eventuele aanpassing van het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de geurcontouren. Indien dit het geval is, is er geen belemmering voor de planontwikkeling.

Op dit moment blijft de achtergrondbelasting onder de gemeentelijke norm en is een goed woon- en leefklimaat in het plangebied gegarandeerd. De bedrijfsvoering van een aantal bedrijven in de omgeving van het plangebied zal waarschijnlijk in de nabije toekomst worden gestaakt waardoor de leefkwaliteit binnen het plangebied zal toenemen.

Op basis van dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat geur vanuit veehouderijen geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de plangebieden van de recreatieve poort, helofytenfilter en recreatiepark.